



Akademia Ignatianum
w Krakowie

STRATEGIA DOSTOSOWAŃ WYMAGAŃ DYDAKTYCZNYCH NA LEKTORATACH JEZYKÓW OBCYCH

Spis treści

I. STUDENCI SŁABOWIDZĄCY	3
II. STUDENCI SŁABOSŁYSZĄCY	4
III. SPECYFICZNE TRUDNOŚCI W UCZESTNICZENIU W ZAJĘCIACH Z JĘZYKA OBCEGO	7
IV. STUDENCI Z PROBLEMAMI NEUROLOGICZNYMI.....	9
V. STUDENCI Z ZABURZENIAMI RUCHOWYMI I MANUALNYMI.....	11
VI. STUDENCI Z ZABURZENIAMI ORIENTACJI PRZESTRZENNEJ ORAZ LATERALIZACJI.....	12

I. STUDENCI SŁABOWIDZĄCY

Symptomy trudności:

- mylenie liter o podobnych kształtach,
- mylenie wyrazów o podobnej strukturze,
- przestawianie liter,
- nieprawidłowa technika czytania,
- brak rozumienia tekstu w całości,
- wolniejsze tempo czytania związane z problemami w spostrzeganiu całego wyrazu, zdania,
- problemy z rozumieniem tekstu (konieczność koncentracji na postrzeganiu kształtu poszczególnych liter),
- możliwe trudności w pisaniu z uwagi na obniżoną sprawność spostrzegania i zakłóconą koordynację wzrokowo – ruchową.

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- właściwe umiejscowienie studenta w sali dydaktycznej (zapewniające właściwe oświetlenie i widoczność),
- udostępnianie tekstów (np. testów sprawdzających wiedzę) w wersji powiększonej,
- zwracanie uwagi na szybkie zmęczenie studenta związaną ze zużyciem większej energii na patrzenie i interpretację informacji uzyskanych drogą wzrokową (wydłużanie czasu na wykonanie zadań),
- częste zadawanie pytania- „Co Pan/Pani widzi?” w celu sprawdzenia i uzupełnienia słownego trafności doznań wzrokowych.

Zasady oceniania:

- ocenianie prac pisemnych pod kątem umiejętności i wyciągania wniosków,
- ocenianie przygotowania studenta do zajęć i jego zaangażowania,

II. STUDENCI SŁABOSŁYSZĄCY

Symptomy trudności:

Student:

- sprawia wrażenie nieuważającego - może nie słyszeć instrukcji nauczyciela,
- jest niechętny angażowaniu się w działania, obawia się porażki, ponieważ ma kłopoty z rozumieniem,
- może reagować niewłaściwie w ćwiczeniach interaktywnych (nie rozumie zasad zadania lub intencji innych osób),
- reaguje nietypowo na ustne instrukcje,
- może mieć zaburzenia mowy, mały zasób słów i pojęć,
- słabo czyta,
- często myli głoski dźwięczne i bezdźwięczne, nie różnicuje głosek z trzech szeregów s-z-c-dz, sz-ż-cz-dź, ś-ź-ć-dź (np. zamiast „z” student może napisać każdą inną literę s,ż,sz),
- zamienia i gubi litery, pomija części wyrazów, myli końcówki – co powoduje zmianę treści znaczenia wyrazów, czasem pisze bezsensowne zlepki liter – w przypadku niezrozumienia ich znaczenia,
- przejawia duże trudności w poprawnym zapisie, opanowanie gramatyki, składni,
- nie jest w stanie samodzielnie czytać i zrozumieć obszernych treści.

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- zapewnić dobre oświetlenie sali dydaktycznej oraz miejsce dla studenta w pierwszej ławce w rzędzie od okna. Student będąc blisko lektora (od 0,5 do 1.5 m), którego twarz jest dobrze oświetlona, może słuchać jego wypowiedzi i jednocześnie odczytywać mowę z ust. Należy też, umożliwić mu odwracanie się w kierunku innych kolegów odpowiadających na zajęciach co ułatwi lepsze zrozumienie ich wypowiedzi,
- lektor mówiąc do grupy studentów, powinien stać w pobliżu studenta zwrócony

twarzą w jego stronę - nie powinien chodzić po sali, czy być odwrócony twarzą do tablicy, to utrudnia odczytywanie mowy z ust,

- należy mówić do studenta wyraźnie używając normalnego głosu i intonacji, unikać gwałtownych ruchów głową czy nadmiernej gestykulacji,
- zadbać o spokój w sali, eliminować zbędny hałas (zamykać okna przy ruchliwej ulicy, unikać szeleszczenia kartkami papieru), który utrudnia studentowi rozumienie poleceń lektora i wypowiedzi innych studentów, powoduje większe zmęczenie; zakłócenia są wzmacniane przez aparat słuchowy,
- lektor winien upewnić się czy polecenia kierowane do grupy są właściwie rozumiane przez studenta niedosłyszącego; w przypadku trudności zapewnić dodatkowe wyjaśnienia, sformułować inaczej polecenie, używając znanego studentowi słownictwa, wskazać, jak to polecenie wykonuje jego kolega z ławki,
- lektor winien obserwować studenta z wadą słuchu, który ma trudności z równoczesnym wykonywaniem kilku czynności w tym samym czasie, nie jest w stanie słuchać lektora (co wymaga obserwacji jego twarzy), otworzyć książki na odpowiedniej stronie i odnaleźć wskazanego ćwiczenia; nie nadąża za tempem pracy pozostałych studentów,
- student niedosłyszący powinien siedzieć w ławce ze studentem, który chętnie będzie mu pomagał np. szybciej otworzy książkę, wskaże ćwiczenie, pozwoli przepisać notatkę itp.
- w czasie zajęć wskazane jest używanie jak najczęściej pomocy wizualnych i tablicy (m.in. zapisanie tematu, nowych i ważniejszych słów itp.),
- można przygotować studentowi pisemny plan pracy opisujący zagadnienia poruszane na zajęciach lub poprosić innych studentów w grupie, aby robili notatki z kopią i udostępniali je koledze,
- konieczne jest aktywizowanie studenta do rozmowy poprzez zadawanie prostych pytań, podtrzymywanie jego odpowiedzi przez dopowiadanie pojedynczych słów, umowne gesty, mimiką twarzy,
- lektor powinien często zwracać się do studenta, zadawać pytania – by zmobilizować go do lepszej koncentracji uwagi i ułatwić mu lepsze zrozumienie tematu,

- pisanie ze słuchu jest najtrudniejszą formą pisania, szczególnie dla studenta z zaburzonym słuchem i nieprawidłową wymową, dlatego należy stosować ćwiczenia w pisaniu ze słuchu wyrazów lub zdań, wcześniej ze studentem utrwalonych, w oparciu o znane mu słownictwo.

Zasady oceniania:

- przy ocenie prac pisemnych nie należy uwzględniać błędów wynikających z niedosłuchu; błędy mogą stanowić podstawę dla lektora do podjęcia ze studentem dalszej pracy korekcyjnej oraz ukierunkowania go do pracy w domu; błędy w pisowni oceniać opisowo, udzielając wskazówek do sposobu ich poprawienia,
- do opanowania podstawowych wiadomości zawartych w sylabusie student potrzebuje więcej czasu i pracy; przy ocenie osiągnięć studenta należy szczególnie doceniać jego aktywność i wkład pracy oraz stosunek do obowiązków (systematyczność, obowiązkowość, dokładność),
- unikanie obniżania oceny za przekręcanie nowych słów lub za problemy z wypowiedzianiem słów dłuższych,
- stosowanie oceny opisowej ukierunkowanej na sposób poprawiania błędów w pisaniu ze słuchu,
- nieuwzględnianie błędów wynikających z faktu zaburzonej percepcji słuchowej przy ocenie prac pisemnych,
- branie pod uwagę trudności z zapisem głosek dźwiękopodobnych oraz trudności w analizie zdań na wyrazy, wyrazów na sylaby i głoski w pisaniu ze słuchu,
- ocenianie toku myślenia i umiejętności wyciągania wniosków, a nie błędów ortograficznych w wypracowaniach,
- stosowanie różnego rodzaju wzmocnień, tj. pochwały i zachęty,
- ograniczenie w wypowiedzianiu się na określony temat do kilku prostych zdań,
- naprowadzanie podczas wypowiedzi ustnych poprzez pytania pomocnicze,
- unikanie omawiania błędów w obecności całej grupy.

III. SPECYFICZNE TRUDNOŚCI W UCZESTNICZENIU W ZAJĘCIACH Z JEZYKA OBCEGO

Dysgrafia, czyli częściowa bądź zupełna utrata zdolności pisania poprawnego graficznie, powodująca nieczytelność pisma.

Dysortografia, czyli trudności z poprawną pisownią pod względem ortograficznym, fonetycznym, interpunkcyjnym itd.

Dysleksja, czyli trudności w czytaniu przekładające się często również na problemy ze zrozumieniem treści.

Symptomy trudności:

- trudności z zapamiętaniem słówek, struktur gramatycznych,
- problemy z budowaniem wypowiedzi ustnych,
- trudności z rozumieniem i zapamiętywaniem tekstu mówionego lub nagranego,
- problemy z odróżnianiem słów podobnie brzmiących,
- błędy w pisaniu- trudności z odróżnianiem wyrazów podobnych- gubienie drobnych elementów graficznych, opuszczanie i przestawianie liter,
- trudności z poprawnym pisaniem, pomimo dobrych wypowiedzi ustnych,
- kłopoty z zapisem wyrazów w poprawnej formie gramatycznej.

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- należy dawać zadania dostosowane do potrzeb studentów,
- nie należy zobowiązywać studenta do natychmiastowej odpowiedzi, a tym samym należy dawać więcej czasu na zastanowienie się i przypomnienie słówek, zwrotów,
- należy dawać więcej czasu na opanowanie określonego zestawu słówek,
- w fazie prezentacji leksyki trzeba zwolnić tempo wypowiadanych słów i zwrotów,
- można pozwolić na korzystanie z dyktafonu podczas zajęć,
- nowe wyrazy objaśniać za pomocą polskiego odpowiednika, w formie opisowej, podania synonimu, antonimu, obrazka, tworzenia związku z nowym wyrazem,

- w zapamiętywaniu pisowni stosować wyobrażanie wyrazu, literowanie, pisanie palcem na ławce, pisanie ze zróżnicowaniem kolorystycznym liter,
- przy odczytywaniu tekstu przez lektora pozwalać na korzystanie z podręcznika,
- w nauczaniu gramatyki można stosować algorytmy w postaci graficznej wykresów, tabeli, rysunków,
- podczas prezentacji materiału zestawiać zjawiska gramatyczne języka polskiego ze zjawiskami gramatycznymi charakterystycznymi dla języka obcego,
- prowadzić rozmówki na tematy dotyczące studentów,
- należy przydzielać więcej czasu na wypowiedzi ustne i prace pisemne.

Zasady oceniania:

- stosowanie zasady oceniania rzeczywistych indywidualnych postępów w nauce, a nie stanu faktycznego,
- liberalnie oceniać poprawność ortograficzną i graficzną pisma,
- oceniać za wiedzę i wysiłek włożony w opanowanie języka, kłaść większy nacisk na wypowiedzi ustne,
- ocenianiu nie podlegają błędy ortograficzne,
- stosowanie różnego rodzaju wzmocnień, tj. pochwały i zachęty,
- ograniczenie w wypowiedzianiu się na dany temat do kilku prostych zdań,
- naprowadzanie podczas wypowiedzi ustnych poprzez pytania pomocnicze,
- unikanie omawiania błędów wobec całej grupy.

IV. STUDENCI Z PROBLEMAMI NEUROLOGICZNYMI

Symptomy trudności:

Student:

- źle zapamiętuje szczegóły,
- jest mniej poważny od kolegów z grupy,
- jest bardzo gadatliwy,
- łatwo się rozprasza,
- łatwo i często się denerwuje,
- na krótko się koncentruje,
- nie znosi zmian,
- nie czeka na swoją kolej,
- trudno przewidzieć, co zrobi,
- łatwo się zniechęca,
- chce natychmiastowej pochwały,
- wydaje się, że nie słucha,
- nie kończy czynności,
- ma kłopoty z przestrzeganiem zasad,
- bywa agresywny,
- nie potrafi się skupić na jednym,
- ma kłopoty z planowaniem,
- nie kończy rozpoczętych zadań,
- stara się przewodzić w grupie,
- ma wieczny bałagan wokół siebie.

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- posadzić studenta z dala od okna, ze spokojnym studentem,
- nie zniechęcać i nie dyskwalifikować za pierwszą złą odpowiedź,
- nie odpytywać w stanie silnego pobudzenia,

Załącznik nr 2 do Strategii Dostępności w Akademii Ignatianum w Krakowie

- wyznaczać studentowi konkretny cel i działanie,
- dzielić zadania na mniejsze możliwe do zrealizowania etapy,
- pomagać studentowi w skupieniu się na wykonywaniu jednej czynności,
- wydawać jasno sprecyzowane polecenia (tylko jedno polecenie w tym samym czasie),
- skracać zadania poprzez dzielenie ich na mniejsze polecenia cząstkowe,
- dzielić dłuższe sprawdziany na części,
- wydłużać czas odpowiedzi,
- przypominać o terminach sprawdzianów.

Zasady oceniania:

- stosowanie zrozumiałego dla studenta systemu pochwał i kar,
- dostosowanie wymagań do możliwości studenta.

V. STUDENCI Z ZABURZENIAMI RUCHOWYMI I MANUALNYMI

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- pomaganie w wykonywaniu ćwiczeń,
- niekrytykowanie studenta, jego niewyraźnego pisma, powolnego tempa pracy, niezręczności ruchów.

Zasady oceniania:

- ocenianie przygotowania do zajęć, jego zaangażowania i chęci działań,
- ocenianie wkładu pracy studenta, a nie strony estetycznej prac.

VI. STUDENCI Z ZABURZENIAMI ORIENTACJI PRZESTRZENNEJ ORAZ LATERALIZACJI

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- odpytywanie ustne,
- udzielanie czasu do namysłu i delikatne naprowadzenie podczas odpowiedzi ustnej,
- uwzględnianie we wszystkich zadaniach kontrolnych trudności z orientacją w terenie.

Zasady oceniania:

- przy ocenie prac pisemnych uwzględnianie możliwości występowania błędów graficznych, tj. mylenia kształtu liter lub braku drobnych elementów liter, także mylenia znaków graficznych różniących się położeniem w stosunku do osi pionowej (p – g) i poziomej (m – w, u – n, b – p, d – g),
- ocenianie sprawdzianów/testów pod względem merytorycznym, a nie graficznym,
- stworzenie warunków do czytania na głos oraz wypowiedzi ustnych bez obecności grupy,
- ocenianie poprawności toku rozumowania i właściwego wyniku, a nie poprawności zapisu,
- uwzględnianie możliwości mylenia znaków lub gubienia ich przy ocenianiu zadań i prac pisemnych.